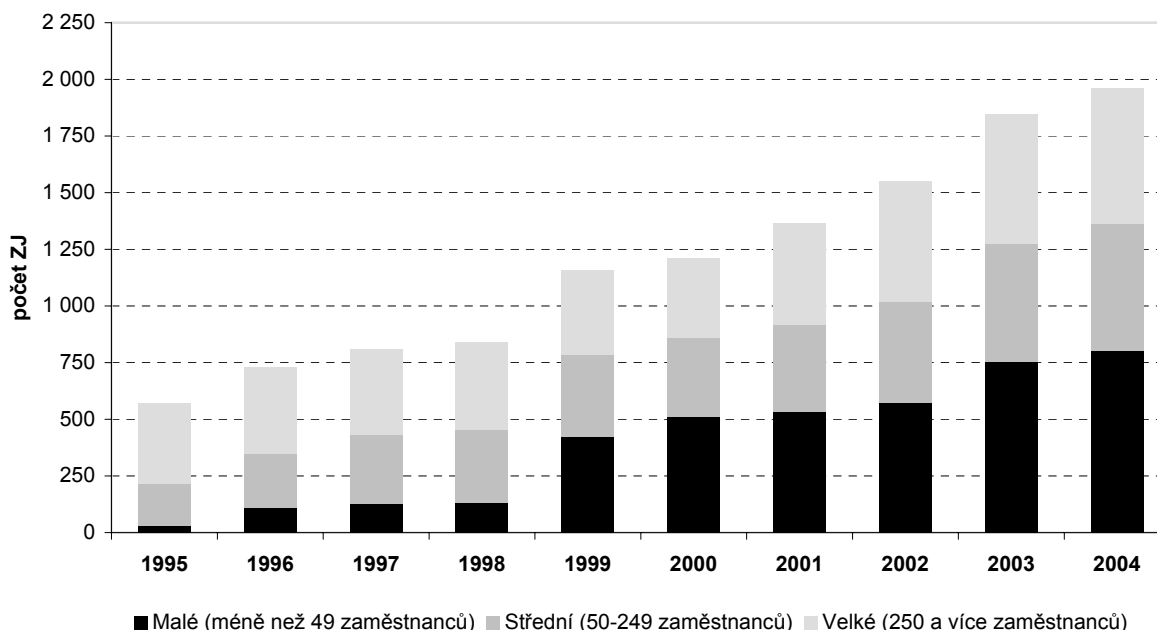

ZÁKLADNÍ UKAZATELE VÝZKUMU A VÝVOJE – ANALYTICKÁ ČÁST

I. Počet zpravodajských jednotek provádějících výzkum a vývoj v České republice

Za rok 2004 byly na základě celorepublikového vyčerpávajícího statistického šetření v oblasti výzkumu a vývoje shromážděny údaje celkem od 1 961 zpravodajských jednotek (dále jen ZJ), které prováděly výzkum a vývoj jako svoji hlavní (299 ZJ spadající pod OKEČ 73) nebo vedlejší činnost (1662 ZJ). Počet ZJ provádějících VaV se ve srovnání s minulým rokem 2003 zvýšil o 6,2 %, kdy odpovídalo na výkaz VTR 5-01 (kterým se v ČR sledují ukazatele v oblasti výzkumu a vývoje) nebo bylo dopočteno pomocí matematicko-statistických metod jako non-response 1 846 ZJ. Počínaje rokem 1995, od kdy se v ČR měří ukazatele VaV v souladu s mezinárodními standardy uvedenými ve Frascati manuálu, dochází ke každoročnímu nárůstu počtu ZJ.

Graf č. 1-1: Počet ZJ provádějících VaV v ČR podle jejich velikosti v období 1995-2004

Tab č. 1-1: Počet ZJ provádějících VaV v ČR podle jejich velikosti v období 1995-2004

VELIKOST JEDNOTEK VaV	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Malé (méně než 49 zaměstnanců)	32	108	128	132	422	510	535	570	755	802
z toho OKEČ 73	19	21	24	27	64	98	109	156	166	165
Střední (50-249 zaměstnanců)	183	242	303	319	363	350	381	450	518	562
z toho OKEČ 73	100	97	100	92	92	91	103	103	102	100
Velké (250 a více zaměstnanců)	355	380	376	387	371	352	446	531	573	597
z toho OKEČ 73	24	23	21	19	17	17	30	35	33	34
Celkem	570	730	807	838	1 156	1 212	1 362	1 551	1 846	1 961
z toho OKEČ 73	143	141	145	138	173	206	242	294	301	299

Z grafu č. 1-1 vyplývá, že od roku 1995 do roku 2004 se počet zpravodajských jednotek provádějících VaV zvýšil více než trojnásobně. Přitom za stejné období se počet zaměstnanců VaV k 31.12. zvýšil z 47 500 v roce 1995 na 60 148 v roce 2004, tj. pouze o 26,6 %. Výrazně se na nárůstu počtu ZJ podílely především malé ekonomické subjekty s méně než 49 zaměstnanci, a to zejména v podnikatelském sektoru. Vliv restrukturalizace hospodářství v souvislosti s transformací ekonomiky se promítl i do oblasti výzkumu a vývoje. Nutno také přihlídnout k metodickým změnám ve statistickém zjišťování VaV (zavedení rozdělení ZJ z regionálního hlediska) a pravidelné aktualizaci databáze zpravodajských jednotek zabývajících se VaV (viz metodický úvod).

Pozn.: Tyto metodické změny nemají významný vliv na časovou srovnatelnost hlavních ukazatelů sledovaných v rámci statistiky výzkumu a vývoje (výdajů na výzkum a vývoj a počtu zaměstnanců působících ve výzkumu a vývoji).

I.1 Počet zpravodajských jednotek provádějících VaV v jednotlivých sektorech

V roce 2004 byl nejvyšší počet ZJ provádějících VaV zaznamenán v podnikatelském sektoru. Celkem zde bylo zapojeno do výzkumných a vývojových činností 1 562 jednotek, tj. 79,7 % ze všech jednotek provádějících výzkum a vývoj v ČR. Z toho počtu pak jako svoji hlavní ekonomickou činnost výzkum a vývoj (OKEČ 73) uvedlo 192 jednotek podnikatelského sektoru (12 %). Druhým nejvýznamnějším sektorem z hlediska počtu ekonomických subjektů provádějících VaV byl vládní sektor s podílem 9,8 % ZJ (192 jednotek, z toho 103 jednotek (54 %) spadající pod OKEČ 73). Zbývající dva sektory provádění VaV se na celkovém počtu ZJ provádějících VaV podílely: 7,3 % u sektor vyššího odborného a vysokého školství, resp. 3,2 % u soukromého neziskového sektoru.

Tab č. 1-2: Počet ZJ provádějících VaV v ČR v jednotlivých sektorech v letech 2003 a 2004

SEKTOR	2003		2004		Index 04/03 počet ZJ
	počet ZJ	%	počet ZJ	%	
Podnikatelský	1 280	69,3	1 562	79,7	1,2203
z toho OKEČ 73	98	32,6	192	64,2	1,9592
Vládní	191	10,3	192	9,8	1,0052
z toho OKEČ 73	101	33,6	103	34,4	1,0198
Vyšší odborné a vysoké školství	136	7,4	144	7,3	1,0588
z toho OKEČ 73	0	0,0	0	0,0	0,0000
Soukromý neziskový	239	12,9	63	3,2	0,2636
z toho OKEČ 73	102	33,9	4	1,3	0,0392
Celkem	1 846	100,0	1 961	100,0	1,0623
z toho OKEČ 73	301	100,0	299	100,0	0,9934

Metodická poznámka: V roce 2004 došlo na základě metodiky Frascati manuálu k úpravě vymezení soukromého neziskového sektoru.

I.2 Počet zpravodajských jednotek provádějících VaV podle jednotlivých vědních oblastí

Z hlediska rozdělení počtu ZJ podle vědních oblastí bylo nejvíce ZJ v roce 2004 registrováno v technických vědách (59,8 %), kde nejvýznamnější roli hraje podnikatelský sektor. Ze všech vědních oblastí mají v současnosti technické vědy prioritní úlohu pro český výzkum a vývoj. Druhou nejvýznamnější vědní oblastí v počtu ZJ provádějících VaV byly přírodní vědy, kde hraje významnou roli především vládní sektor. Nejmenší podíl počtu zpravodajských jednotek provádějících VaV na celkovém počtu ZJ byl zaznamenán v oblasti zemědělských (4,1 %), sociálních (5,6 %) a lékařských věd (5,7 %). Zpravodajské jednotky působící v oblasti sociálních věd se nacházejí především v sektoru vyššího školství. Výzkum a vývoj v humanitních vědních oblastí je pak soustředěn především do vládního sektoru.

Tab č. 1-3: Počet ZJ provádějících VaV v ČR podle vědních oblastí v roce 2003 a 2004

VĚDNÍ OBLAST	2003		2004		Index 04/03 počet ZJ
	počet ZJ	%	počet ZJ	%	
Přírodní a technické vědy	1611	87,2	1724	87,9	1,0701
Přírodní vědy	295	16,0	347	17,7	1,1763
Technické vědy	1 117	60,5	1 173	59,8	1,0501
Lékařské vědy	104	5,6	112	5,7	1,0769
Zemědělské vědy	95	5,1	92	4,7	0,9684
Sociální a humanitní vědy	235	12,8	237	12,1	1,0085
Sociální vědy	84	4,6	110	5,6	1,3095
Humanitní vědy	151	8,2	127	6,5	0,8411
Celkem	1 846	100,0	1 961	100,0	1,0623

Pozn.: Kompletní rozdělení počtu zpravodajských jednotek provádějících činnosti v oblasti výzkumu a vývoje v jednotlivých sektorech prováděných podle vědních oblastí v letech 2003 a 2004 naleznete v tabulkové příloze (tabulka č. 1).

I.3 Počet zpravodajských jednotek provádějících VaV podle regionů (krajů)

Nejvíce ZJ provádějících činnosti v oblasti výzkumu a vývoje v členění podle krajů byl v roce 2004 zaznamenán v hlavním městě Praze, a to 557 subjektů, které se podílejí 28,4 % na celkovém počtu ZJ provádějících výzkum a vývoj v ČR. Nejméně subjektů zabývajících se výzkumem a vývojem je registrováno v Karlovarském kraji (1,0 %). Nejvyšší počet zpravodajských jednotek provádějících VaV je tradičně soustředěn v Praze. Jedním z důvodů je jednak vysoký počet zde registrovaných vysokých škol a výzkumných institucí spadajících do vládního sektoru, ale i vysoká koncentrace firem provádějící VaV a majících sídlo svého podnikání právě v tomto kraji. Druhým nejvýznamnějším krajem z hlediska počtu ZJ provádějících VaV byl v roce 2004 Jihomoravský kraj (14,9 %)

Tab č. 1-4: Počet ZJ provádějících VaV v ČR podle krajů v roce 2003 a 2004

KRAJE (NUTS 3)	2003		2004		Index 04/03
	počet ZJ	%	počet ZJ	%	počet ZJ
Hl. m. Praha	522	28,3	557	28,4	1,0670
Středočeský kraj	149	8,1	164	8,4	1,1007
Jihočeský kraj	81	4,4	89	4,5	1,0988
Plzeňský kraj	71	3,8	73	3,7	1,0282
Karlovarský kraj	18	1,0	20	1,0	1,1111
Ústecký kraj	78	4,2	70	3,6	0,8974
Liberecký kraj	74	4,0	74	3,8	1,0000
Královéhradecký kraj	96	5,2	98	5,0	1,0208
Pardubický kraj	86	4,7	91	4,6	1,0581
Vysočina	56	3,0	62	3,2	1,1071
Jihomoravský kraj	277	15,0	292	14,9	1,0542
Olomoucký kraj	86	4,7	97	4,9	1,1279
Zlínský kraj	96	5,2	114	5,8	1,1875
Moravskoslezský kraj	156	8,5	160	8,2	1,0256
Celkem	1 846	100,0	1 961	100,0	1,0623

Pozn.: Kompletní rozdělení počtu zpravodajských jednotek provádějících činnosti v oblasti výzkumu a vývoje v jednotlivých krajích ČR podle sektorů provádění v letech 2003 a 2004 naleznete v tabulkové příloze (tabulka č.2).

